

[Thomsen.]

tilfredsstilles gennem større Produktion af Varen, og hvis det samme var Tilfældet med Penge — og det burde det være —, saa var alt saare godt. Men det er langt fra Tilfældet. Selv en høj Rente, altsaa stærk Efterspørgsel, fører ikke til Forøgelse af den samlede Pengemængde, ofte tværtimod, fordi der ved større Omkostninger lægges en klam Haand paa Erhvervslivet og Omsætningen. Stærk Efterspørgsel efter Penge er et sikkert Tegn paa, at der er for faa i Omløb, og denne Mangel maa det være Statsstyrets Opgave at afhjælpe, ikke, som sagt, gennem forøget Gældsstiftelse, men derved, at den fornødne Seddelmængde som Fælles-eje sendes ud i Omløb.

Ogsaa ad den Vej vil der maaske være Mulighed for at bringe det økonomiske System paa Højde med den almindelige og da navnlig den tekniske Udvikling. Men desværre Tradition og hvad værre er: personlige Interesser i det bestaaende, som de giver sig Udslag under vort nuværende politiske System, vil nok medføre, at Vejen bliver baade lang og trang.

Derfor er der saa meget mere Grund for os — faa eller mange —, der forstaaer, at vi ogsaa i økonomisk Henseende trænger til Fornøelse, til i Enighed at lægge Kræfterne sammen. Den danske Bonde vil paa dette Omraade være let at faa i Tale, men hvordan staaer det med den anden store Part, der har samme Interesser, hvordan staaer det til med Middel- og Arbejderstanden?

Ordføreren for Retsforbundet, det ærede Medlem Hr. Axel Dam, var inde paa noget rigtigt i sin Omtale af Luksusforbruget. Allerede nu bliver de egentlige Livsfornødenheder vel nok fremstillet i tilstrækkelig Mængde. At Fordelingen ogsaa dér er i Orden, er en Sag for sig. Naar Kaffe og Hvede styrtes i Havet, og vore gode Kreaturer brændes, maa man gaa ud fra, at Produktionen er i alt Fald nogenlunde tilstrækkelig, og det er altsaa begrænset, hvis Arbejdstiden ikke indskrænkes, hvor mange der kan finde Beskæftigelse ved Fødevarerproduktionen. Den enkelte kan jo kun spise sig mæt.

Noget ganske andet gælder Luksusvarer. Paa det Omraade er der kun forholdsvis meget faa rige, der er fuldt tilfredsstillet. Hvem drømmer ikke om nyt Tøj, moderne Møbler og Beboelse, hvem kunde ikke ønske sig et Sommerhus ved Stranden, en Bil, Radio, og hvad det nu alt sammen hedder? Der er slet ikke Tvivl om, at Forbruget, blot det ikke gennem et forældet økonomisk System lagdes unød-

vendige Hindringer i Vejen, vilde være mere end tilstrækkeligt til at give Arbejde til alle.

Men naar der allerede produceres mere, end der kan spises, og navnlig mere, end der kan fordojes, saa har vi kun tilbage at producere det, som man endnu forstaaer ved Luksus, men i den Henseende trænger vi til at faa Anskuelserne revideret. Maaske de Anskuelser var rigtige i en længst svunden Tid, de er det i hvert Fald ikke mere. At komme til Klarhed over de store Muligheder, som Tiden trods alt er saa rig paa, kan i Virkeligheden kun virke opmuntrende, men nedtrykkende tragisk er det, at gamle Fordomme endnu forhindrer, at Mulighederne udnyttes.

Eet forekommer mig at staa fast: alle kan blive rimeligt tilfredsstillet med materielle Goder og i stigende Grad naturligvis, efterhaanden som den tekniske Udvikling skrider frem, forudsat at vi indretter os tidssvarende. De bestaaende Klassemodsetninger vil engang før eller senere, efter som vi selv vil, blive bortelimeret, ikke derved, at de rige bliver fattige, men derved, som jeg sagde i mit første Indlæg, at de fattige i Stedet for at spare Skillingen faar Lejlighed til at tjene Daleren.

Angaaende vore Eksportforhold, som Offentligheden og Pressen beskæftiger sig saa stærkt med, vil et Par Ord fra mig ved denne Lejlighed sikkert være paa deres Plads. Det af Landbrugsministeriet og Eksportudvalget bebudede Sagsanlæg mod mig trækker stadig ud; det er nu 10 Dage siden, man begyndte sine Overvejelser først, saa vidt man kan forstaa, i Forbindelse med Kammeradvokaten, og sidst har man faaet den Idé, om det ikke var mest formaalstjenligt at pudse Politiet paa mig. Dette synes efter Bladene at dømme Justitsministeren eller Rigsadvokaten, hvem det nu er, ikke at kunne bifalde, og saa er man tilsyneladende lige vidt.

Landbrugsministeriets Eksportudvalg synes mildest talt ikke at være ivrigt efter at faa en Klaring af Forholdet, og det er saamænd meget forstaaeligt. Men saa Regeringens, Rigsdagens Stilling til dette ministerielle Udvalg, her er Tale om? Vil dette høje Ting virkelig tage Medansvaret for en Administration, som dels er afsløret, dels selv har afsløret sig som aldeles uforvarselig?

Igennem Forhandlingerne heri Tinget og min Dokumentation er det fastslaaet, at private Storeeksportører har afgørende Indflydelse paa Administrationen i Forhold, der vedrører deres egne personlige Anliggender. At de udnytter denne Indflydelse,